

សាកលវិទ្យាល័យ ពុទ្ធិសាស្ត្រ

UNIVERSITY OF PUTHISAstra

Honor Self   Respect Others   Develop Society

**Bachelor
Program**

**Community
Health
Nursing**

ជំងឺស្រាប់ក្នុងសហគមន៍

Community Disease

ជំងឺស្រាប់សសស្រាប់

Hypertension

-Program: Bachelor degree

-Prepared & taught by: Ms. Soklim Pay

RN, BSN

ជំងឺលើសសម្ពាធឈាម Hypertension

Description

◆ Hypertension គឺជាការឡើងសម្ពាធឈាមជាប់រហូត, ជាធម្មតាកំណត់ដោយ

➤ systolic pressure (សំលេងវាយលើកដំបូង) លើសពី 140 mmHg ១៤

➤ diastolic pressure (សំលេងវាយចុងក្រោយ) លើសពី 90 mm Hg ផ្អែកទៅលើការមើលឃើញនូវ
ការកើនឡើងជាប់ៗគ្នា ពីរ ឬច្រើនដង ក្នុងរយៈពេល 2សប្តាហ៍។

(see *Classifying blood pressure readings*).

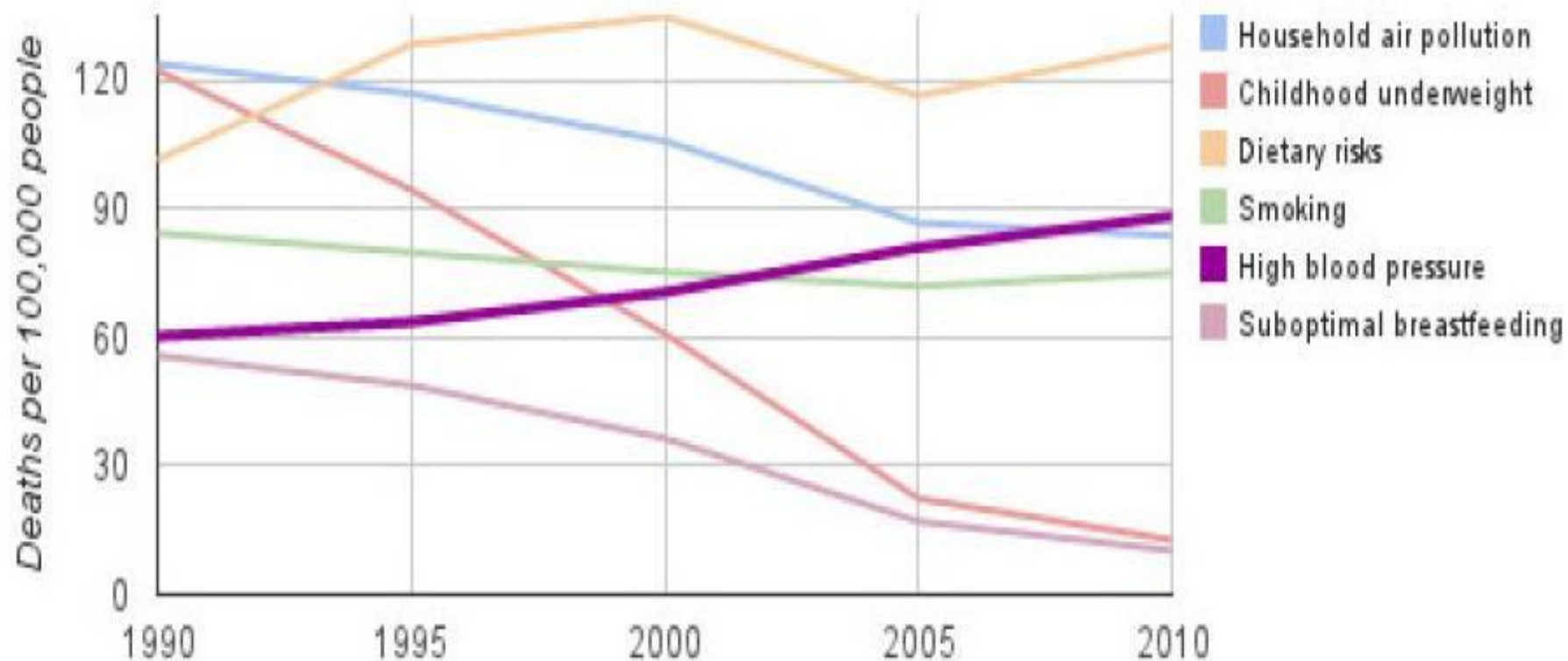

Classifying blood pressure readings

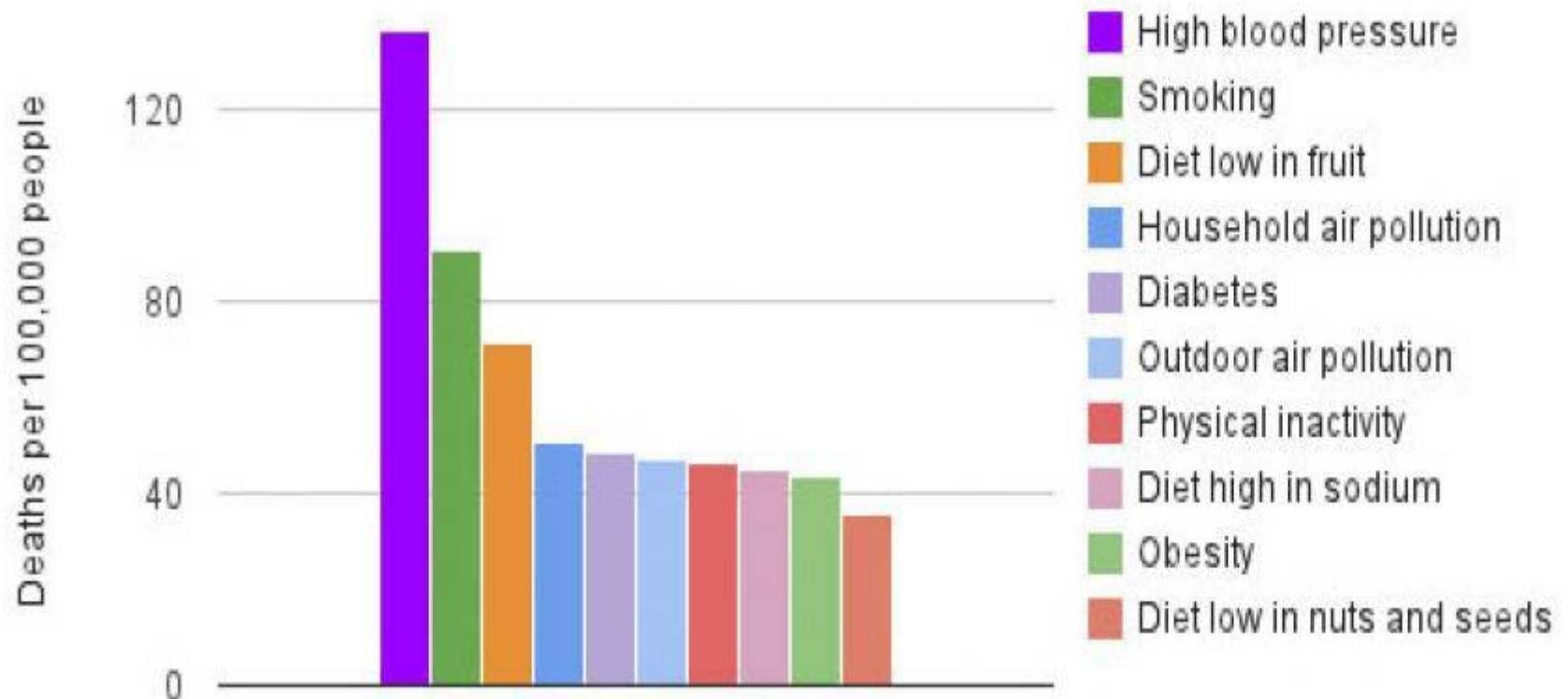
Category	Systolic		Diastolic
Normal	< 120 mm Hg	<i>and</i>	< 80 mm Hg
Prehypertension	120 to 139 mm Hg	<i>or</i>	80 to 89 mm Hg
Hypertension Stage 1	140 to 159 mm Hg	<i>or</i>	90 to 99 mm Hg
Stage 2	≥160 mm Hg	<i>or</i>	≥100 mm Hg

Risk Factors for Death in Cambodia

Source: GBD 2010 via the Institute for Health Metrics and Evaluation

Risk Factors for Death Worldwide (2010)

Source: GBD 2010 via the Institute for Health Metrics and Evaluation

ប្រភេទនៃ Hypertension

មានការកើតឡើងនូវ hypertension បីប្រភេទ:

- **essential or idiopathic** (ការកើនឡើងនៃសម្ពាធឈាមដែលមិនដឹងមូលហេតុ)
- **secondary** (ការកើនឡើងនៃសម្ពាធឈាមដែលដឹងមូលហេតុច្បាស់លាស់ ដូចជា: renovascular disease, pregnancy, and coarctation of the aorta)
- **malignant** (ការកើនឡើងនៃសម្ពាធឈាម កំរិតធ្ងន់ធ្ងរ, ដែលមានលក្ខណៈគំរាមកំហែងដោយ សម្ពាធដាស្តូលិក លើសពី 140 mm Hg)

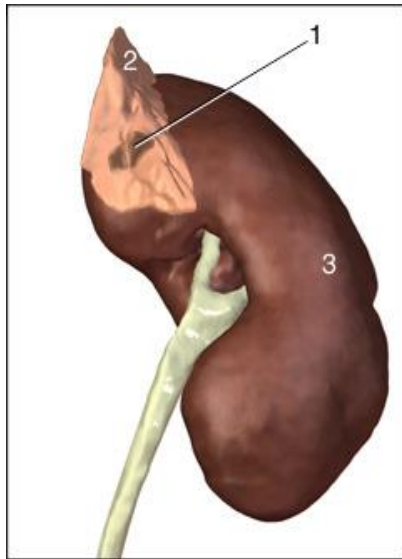
⇒ មូលហេតុ

Hypertension អាចជាលទ្ធផលនៃជំងឺផ្សេងៗដូចជា:

- renovascular disease, toxemia of pregnancy, pheochromocytoma, pituitary tumor, coarctation of the aorta, adrenocortical hyperfunction, Cushing's syndrome, polycythemia, atherosclerosis, and
- ឱសថមួយចំនួន (some medications)
- តំណពូជ (a genetic predisposition)
- sedentary lifestyle, smoking, diabetes, stress,
- obesity ប្រឈមមុខនិងការវិវត្តន៍ទៅរក hypertension.

pheochromocytoma

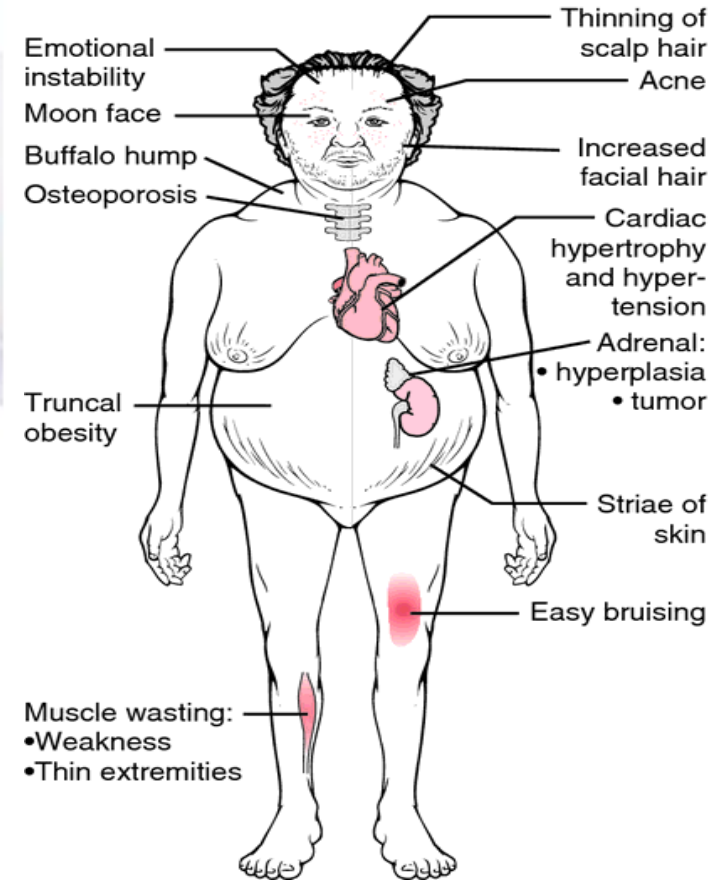
Normal

Cushing's

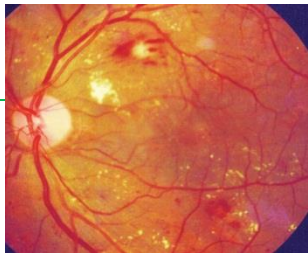
Cushing's syndrome

Cushing's syndrome describes the signs and symptoms associated with prolonged exposure to inappropriately high levels of the hormone [cortisol](#). This can be caused by taking [glucocorticoid](#) drugs, or diseases that result in excess cortisol, [adrenocorticotrophic hormone \(ACTH\)](#), or Corticotropin-releasing hormone (CRH) levels.

⇒ សញ្ញា និង រោគសញ្ញា

- សញ្ញាសំខាន់គឺការកើនឡើងសម្ពាធឈាមជាប់លាប់ទោះបីជាមិនមានរោគសញ្ញាផ្សេងៗស្តែងចេញក៏ដោយ។
- សញ្ញានិងរោគសញ្ញាអាចរាប់បញ្ចូលទាំង៖
  - ឈឺក្បាល (តែងតែឈឺនៅពេលព្រឹក)
  - ធ្មេញធ្មេញ, មុខក្រហម, ឈាមច្រមុះ, ស្រវាំងភ្នែក, ជំងឺខួរដំទីនភ្នែក, ចេញឈាមក្នុងដំទីនភ្នែក, អន្ទះអន្ទែង, crackles, និងពិបាកដកដង្ហើម (ប្រសិនបើមានជំងឺសួតលាយឡំ)

Nursing interventions

- តាមដានសម្ពាធឈាមអ្នកជំងឺអោយបានទៀងទាត់, ហើយប៉ាន់ប្រមាណសញ្ញានិងរោគសញ្ញានៃ **hypertension**, ដូចជាឈឺក្បាល និង ការហូរឈាមនៅរងទ្វីនភ្នែកជាដើម។
- ផ្តល់នូវបរិយាកាសស្ងៀមស្ងាត់ និង ភាពសុខស្រួល
- បង្រៀនអ្នកជំងឺ និង ក្រុមគ្រួសារអំពីការគ្រប់គ្រងទំងន់, កាត់បន្ថយ **stress**, និងផ្អាកការជក់បារី
- ពិភាក្សាជាមួយអ្នកជំងឺនិងអ្នកចម្អិនអាហារពីសារៈសំខាន់នៃការបន្ថយជាតិប្រៃក្នុងអាហារ;
- បង្រៀនអ្នកជំងឺពីរបៀបវាស់សម្ពាធឈាម

Nursing interventions

- អប់រំអ្នកជំងឺអោយលេបថ្នាំជាទៀងទាត់រៀងរាល់ថ្ងៃ។
- ផ្តល់ដំបូន្មានដល់អ្នកជំងឺអោយក្រោកយឺតៗក្នុងកំឡុងពេលព្យាបាលដោយឌីសថ
(antihypertensive therapy) ពីព្រោះឌីសថ
antihypertensive អាច បណ្តាលអោយធ្លឹងគោង។
- បញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់នៃការប្រកាន់ខ្ជាប់ខ្លួននូវកំរិតរបបឌីសថ។
- ប្រាប់អ្នកជំងឺកុំអោយទទួលទានស្រាក់កំឡុងពេលព្យាបាលដោយឌីសថ antihypertensive។

⇒ វិធីបង្ការ (Prevention)

- ការកំរិតរបបអាហារ
- ការធ្វើលំហាត់ប្រាណ
- កែប្រែរបៀបរបប រស់នៅ (ដូចជា ប្តាក់ជក់បារី, បន្ថយការផឹកស្រា, គ្រប់គ្រង **stress**, ហើយនិងសំរកទំងន់)

Students Activities:

ចូរអត្តាធិប្បាយអំពី:

- Q1: និយមន័យនៃការលើសសម្ពាធឈាម និងប្រភេទរបស់វា
- Q2: សញ្ញា និង រោគសញ្ញានៃជំងឺលើសសម្ពាធឈាម។
- Q3: មូលហេតុនៃការលើសសម្ពាធឈាម
- Q4: ការអនុវត្តន៍ការថែទាំ, ការបង្ការ និង អប់រំ

Reference:

⇒ Lippincott Williams & Wilkins. 2012. Medical Surgical Nursing. 5th Edition.

Thank You !

